

Schwolunam:
De episcopis
et Presbyteris
diversis
Commentatio

P. 260

2408

De
Episcopis a Presbyteris
diversis
Commentatio.

Qua

V I R O

Perillustri, Magnifico et Summe Venerabili

DOMINO

P. 360

ADAMO STRVENSEE

S. Theologiae Doctore Celeberrimo,

Augustissimi et Potentissimi Regis Daniae et Norviae
a Consiliis Ecclesiasticis in Senatu Sacro Supremo Primario, Generali per
Vtrumque Ducatum Superattendenti, Praeposito Gottorpiensi,
Rensburgensi, Hufumensi, rel.

De

Jubilaeo Sacri Ministerii

Anno MDCCCXXX, Domin. XVII, p. Trinit. a. d. XVII, Septemb.

Sollemniter Celebrato

gratulabundus adplaudit

Guilielmus Alexander Schwollmann

Philosophiae et Liberalium Artium Doctore,

S. R. M. Daniae a Consiliis Senatus Sacri, Oraculorum divinatorum interpret
in Arce Gottorp. et Eccles. Fridrichsberg. Pastor Primarius.

Hamburgi, prostat in bibliopolo HEROLDIANO.

Ergo illuxit, *Vir summe venerabilis atque excellentissime*, dies ille, quo laetae omnium ad Te piorum advocant congratulationes, exoptatissimus. Quinquaginta elapsi sunt anni, quos sacris perfungendo muneribus dignissime egisti. Gaudent omnes ecclesiae Ducatus Slesvicensis et Holsatici de Praefule optimo, cunctis, quae grave requirat officium, abundantissime instructo; triumphat ecclesia Lutherana de Propugnatore dogmatum religionis puriorum dignissimo; submissas Deo gratias offerunt boni omnes pro Viro ad haec usque tempora, maximam ad utilitatem, Christianorum imprimis coetui conservato: quilibet adplaudit cum jubilo, vorisque integerrimis reverentiam declarat. Quid? otiosum me inveniri hac laetissima occasione patiar? Turpe omnino esset ac nefas. Hilaria et vota mea cura caeteris conjun-

genda non ego putaverim? At liceat, quaeso, *Vir summe reverende*, ut ne meris rem votis absolvam, exhibere, quantum vires quidem concesserint, specimen, *Episcopus jure divino et ab initio Novi Testamenti a Presbyteris fuisse distinctos, iisque superiores, nec demum post decursum CL annorum paullatim Episcopos Presbyteris praevalere coepisse*, evincens. Facilis erit, cur hanc in meditationem inciderim, divination. Longius quidem, quam decuit, hoc reverentiae pignus distuli, verum quamvis feram demum TIBI offeram fidei tesseram, seriam tamen offero. Non autem hic agam de Jubilacorum moralitate, quae, si dies festi sunt, quibus, remota superstitione, Deo pro acceptis per longum temporis intervallum beneficiis gratias agimus publicas, nemo fani cerebri taxabit; sed potius TIBI offeram specimen epistolicum de discrimine inter Episcopos et Presbyteros, non ut TE, antiquitatum christianarum promum condum, instruam, sed ut voti loco TIBI, qui delicias amas antiquitatum, praesertim christianarum, mittam ac edam publicum, quanti TE faciam, documentum.

E re ducimus esse, ut brevibus, antequam ad thesin procedamus probandam, genuinam *Episcopi* evolvamur significationem. Notandum autem, vocem, etsi origine graecam, tamen apud Romanos jam tum in usu fuisse. CICERO epist. II. lib. 7. ad *Atticum*, his utitur verbis: *Ego negotio praesum non turbulento; vult enim me POMPEJUS esse, quem rota Campania et maritima ora habeat ἐκλονοτον, ad quem delectus et summa negotii referatur*. Episcopi Jurisconsulti sunt illi, qui panificio et caeteris rebus venalibus, quae civitatum populis

populis ad quotidianum victum usui sunt; praesunt; ut testatur
lex 18. § 7. de mun. et honor. etc. *ἐπισκοπῶν* enim Graecis est curam
agere, providere. Unde apud PETRUM l. ep. c. IV. v. 15. *ἄλλοτρι-*
ἐπισκοπός dicitur, qui aliena curat; quae tamen nihil ad se attinent.
Atheniensium *ἐπισκοπός* mittebantur annuatim ad subditos, quid apud
quosque ageretur, observantes; erant enim illorum visitatores. Vid.
comment. LUD. VIVIS ad c. 19. AUGUST. l. 19. de C. D. Et hi
apud ARISTIDEM in orat. de concurr. ad Asiat. civ. secundi a Rege
nominantur. Constituebantur et olim certaminum moderatores, quos
dicebant *ἐπισκότους ἀγώνων*, adtendentes, quo cuncta recte perficerentur.
LXX Interpr. Ducem exercitus *ἐπισκοπου τῆς δυνάμεως* vocant Num.
XXXI. v. 14. item 2 Chron. XXX. v. 12 et 17. Artifices principales
restaurando templo praepositi *ἐπισκοπός* dicuntur; quilibet et in civitate
Rector vel Princeps illis est *ἐπισκοπος* Nehem. XI. v. 9 et 14. item
Num. IV. v. 16. ELEAZAR, filius AARONIS, in templi ministerio
ἐπισκοπός ELEAZAR vocatur. Ex hac, cum apud profanos autores,
tum in Veteri Testamento, vocis significatione patet, *ἐπιστάτην* aut
πρόσβήτην hoc *ἐπισκόπος* titulo constanter apud interpretes significari.
Nulla itaque dubitandi causa est, quin *ἀρχή* aliqua in ecclesia chri-
stiana a Novi Testamenti scriptoribus per *ἐπισκοπήν* indigiretur. Haec
et adtendens AUGUSTINUS l. 19. de C. D. c. 19. *ἐπισκοπου* Superinten-
dentem vel Superattendentem nominat. Quod verò attinet ad pro-
miscuum vocis *Presbyteri* usum, patebit ille ex subsequentiis. Sumi
autem pro Optimatibus et Grandaevis, ac tali significatione et Episcopis

competere largimur; cum conventus seu Senatus Romanus Presbyterium, et inde Senatores Presbyteri fuerint nuncupati. Verum, nullis generalioribus, properamus ad declarandam et probandam thesin nostram: Dicentes, ex collatione iniii cap. X MATTHAEI, et LUCAE X. apertissimum esse, CHRISTUM Novi Testamenti sacerdotem aeternum secundum ordinem MELCHISEDECH, Ebr. VII. (unde his novissimis temporibus, isti, qui se Novi Testamenti sacerdotes absque altari et templo, ut ORIGENES contra *Celsum*, lib. VIII, proprie dictos vocant, judaizare ac Christi sacerdotium tollere censentur) distincti ordinis ministros ecclesiae, Apostolos 12 (quos IRENAEUS vocat veritatis praedicatores, et Apostolos libertatis, TERTULLIANUS Christi convictores) et discipulos 70 instituisse; inter quos μαθητῶν ut feciales seu prodromi, πρὸς ναὸν emissi, Apostoli autem cumlatiore et duratura auctoritate in crustati, ad idem munus, ad quod CHRISTUS a Patre missus, destinati fuerunt, Jo. V. v. 22. Pater judicium dedit filio, filius Apostolis. Matth. XIX. v. 28. Luc. XXII. v. 30. I Cor. VI. v. 3. 2 Cor. X. v. 6. Pater filio potestatem offert in terris remittendi peccata, filius itidem dat Apostolis in terris peccata remittendi potestatem. Jo. XXII. v. 23. Pater filio claves exhibet JES. XXII. v. 22. Apoc. III. v. 7. Apostolis filius claves tradit Matth. XVI. v. 19. Pater filio dedit sedere in throno ejus, filius et hoc Apostolis Matth. XIX. v. 28. Luc. XXII. v. 30. Filius est lapis angularis et lapis ecclesiae Matth. XXI. v. 42. Et filius constituit Apostolos fundamentum supra fundamentum Eph. II. v. 20: ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀπο-

Ἀποστόλων, ὅτος ἀπογονίου αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ. Pater tandem filium ἀπέστειλε καὶ ἐπέμψα Jo. V. v. 24. et c. XVII. v. 18. Sic et filius Apostolos mittit Iheso cit. dicens: καθὼς ἐγὼ ἀπέστειλα εἰς τὸν κόσμον, καὶ γὰρ ἀπέστειλα αὐτὸς εἰς τὸν κόσμον, et Jo. XX. v. 21: πέμπω ὑμᾶς. Quem igitur auctorem habuerunt Apostoli, eundem et Episcopi, Apostolorum vicarii, et Presbyteri, discipulorum sectatores. Suffragatur hic nobis DAMASUS epist. 5. Apostolos non statim ad Apostolarum, sed per gradus (exceptis paucis, quos Deus ipse per fortilegium, ut MATTHIAM Act. I. v. 24, vel voce de coelo et mandato Spiritus Sancti, ut SAULUM et BARNABAM Act. XIII. apostolicae dignitatis participes fecit) ad dictum officium a Christo evectos, testantur sacrae, si penitus inspiciantur, paginae. MARC. III. v. 14. dicit Evangelista: Καὶ ἐποίησε δάδνα, ἵνα ᾧσι μετ' αὐτῶ, καὶ ἵνα ἀποπέλλῃ αὐτὸς, id est, ut perpetuo cum ipso essent, et ut mitteret eos: sicut in Veteri Testamento discipuli Prophetarum, munere ministrorum fungentes, ad ministeria dictorum obeunda parati erant; ut merito Prophetarum filii et ministri dici possint. Quidni ex hac prima constitutione et electione Diaconi πεποιημένοι dicantur, ex qua annunciandi Evangelium, ad quod δύο δύο emissi Marc. VI. v. 7. et baptizandi potestatem (utramque in ecclesia assignatam Diaconis) competisse iis patet, Jo. IV. v. 2. Posthac potestas conficiendi sacramentum confirmationis Apostolis conceditur, mandante ipso Archiepiscopo Luc. XXII. v. 19. his verbis: τὸτο ποιεῖτε; quam ecclesia semper voluit competere Presbyteris solis, non autem Diaconis. Tertio loco solemniflatu

afflatu ad munus episcopale a CHRISTO evehuntur Jo. XX. v. 21.
 22. 23. tradendo iis clavium potestatem. Plura de his legere licet apud
 HAMMONDUM diff. 3. contra BLONDELLUM c. 4. Jo. XX. v. 21.
 CHRISTUS dicit: *καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ πέμψα ὑμᾶς,*
 quemadmodum ego Patris mandato et concessione vocavi et elegi vos
 libere, ita et vos concessione et mandato meo alios debetis vocare,
 similique facultate, qua vos, ornare; ut et illi alios mittant usque
 ad consummationem seculi, ne in ecclesia desint ministri legitimi,
 prohibeanturque illi, qui non missi se ministerio ingerere annitantur.
 JEREM. XIII. Ordinabant itaque morem gerentes suo Magistro,
 observantes duplicem ordinem ab Archiepiscopo statutum; tradentes
 Episcopis eminentiorem potestatem, Presbyteris autem (ut lubet
 MARCO ANTONIO DE DOMINIS loqui) non plenitudinem pote-
 statis, sed partem sollicitudinis. Quo ergo jure Apostoli et 70 disci-
 puli constituti, eodem et Episcopi (differentia tamen manente) et
 Presbyteri: eodem enim edicto constitutus est et Apostolatus et
 Episcopatus. Hoc autem discrimen intercedit, quod Apostoli et disci-
 puli immediate a CHRISTO sint vocati, electi et missi, Episcopi autem
 hoc loco non immediate eliguntur et mittuntur ore CHRISTI, sed
 Apostolorum, aliorumque Episcoporum, a quibus externa peragitur
 vocatio et missio: CHRISTO tamen tradente episcopalem potestatem
 per ministros. Uti vero primitus parum erat discriminis inter
 Apostolos et discipulos, ita aequaliter quoque ab initio Episcopi
 a Presbyteris discrepabant. Nam Apostoli Presbyteris non minus
 quam

quam Episcopis potissimam partem muneris ecclesiastici concedebant; saltem in ecclesiae regimine, confirmatione baptizatorum, ministrorum ordinatione, jejuniorum solemnium indictionibus, et canonibus condendis, Spiritus S. traditione, Episcopi, Apostolorum velut successores, differebant, illisque erant superiores. De harum autem in scriptura sacra vocum *ισοδυναμία* audiamus P. MOLLINAEUM epist. I ad Episcopum WINTONIUM sic differentem: Dixi, in Novo Testamento voces Episcopi et Presbyteri perinde accipi, sed non putavi, perinde imminui episcopalem dignitatem, cum locutus sim de solo nomine, non de solo munere. Habemus consentientes praeter Presbyterum HIERONYMUM, veteris ecclesiae Episcopos, qui non putarunt sibi fraudi esse, aut de sua dignitate quidquam detrahi, si has voces primitus eodem sensu usurpatas fuisse crederetur; et propter hanc vix palpabilem discrepantiam Episcoporum et Presbyterorum, (qui concurrentem evangelizandi et sacramenta dispensandi potestatem habebant) factum est, ut nusquam in scriptura N. T. curate et explicatius titulis episcopalibus et presbyterialibus ab invicem fecernerentur; immo quandoque Episcopi honore aliis praecedentes non pro vituperio habuerunt Diaconatum, nec Apostoli renuerunt discipulorum titulum. PAULLUS ANDRONICUM et JUNIAM insignes inter Apostolos nominat Rom. XVI. v. 7. Quoties ex animi submissione existimarunt, alios aliis praecellere, Philipp. II. v. 3, saltem in aliquo tertio convenientiam agnoverunt. Unde et LUCAS Act. I. v. 20. Apostolis Episcopatum et v. 17. Diaconatum iis competere statuit;

B

arque

atque ita quandoque voces: Apostolus, Episcopus, Presbyter, Diaconus pro omnibus indifferenter verbi ministris accipiuntur. PETRUS in 1 epist. c. V. v. 1 aliis ut *συμπρεσβυτερον* se ipsum adjungit, et JOANNES se Presbyterum appellat 2 ep. c. I. v. 1. et 3 ep. c. I. v. 1. Erat enim sub primordia ecclesiae Christi, imprimis illis CHRISTI utriusque ordinis ministris charitas, humilitas, animorum conjunctio, et in CHRISTI ministerio sollicitudo; ut certatim ad opus ministerii accingerentur, et se invicem potius praevenerent, quam mandata et jussa inferiores a superioribus expectarent. Episcopos autem in ipsa plantatione ecclesiae N. T. inter gentes et ordinatione apostolica, ordine fuisse priores suis Presbyteris, tota testatur antiquitas ecclesiastica. IGNATIUS, Apostolorum *σύγχρονος*, cognomine *θεόφορος*, Episcopus Antiochenus, discipulus ipsius JOANNIS, in epistola (quae nam epistolae ejus genuinae, quae spuriae sint, legere licet apud BELLARMINUM de scriptor. eccles. ab anno 1 ad 100. p. 41. et ARNDIUM in Lex. antiq. p. 876.) ad Schmyrneneses (quae pro genuina habetur a citatis) septima sic praecipit, e graeco latio sermone expresso: *Omnes Episcopum sequimini, ut CHRISTUS Patrem; et Presbyterorum collegium ut Apostolos, Diaconos revereamini ut ex Dei praecepto ministrantes. Sine Episcopo nemo quidquam faciat eorum, quae ad ecclesiam spectant, rata εὐχαριστία habeatur illa, quae sub Episcopo fuerit, vel cui ipse concesserit: ubi comparuerit Episcopus, ibi et multitudo sit; non licet sine Episcopo baptizare, neque offerre, neque sacrificium immolare, neque Dochen celebrare: sed quodcumque illi visum fuerit secundum beneplacitum Dei,*

Dei, ut tutum et ratum sit, quodcumque feceritis, et paullo post: Honora Deum, ut omnium Auctorem et Dominum, Episcopum vero ut Principem sacerdotum, imaginem Dei referentem. Nullus Rege praestantior, aut quisquam similis ei in rebus omnibus creatis; nec Episcopo quidquam majus in ecclesia, qui Deo consecratus est, pro totius mundi salute; qui honorat Episcopum, a Deo honorabitur, sicut qui ignominia afficit illum, a Deo punietur. Si enim is jure censebitur poena dignus, qui adversus Regem insurgit, ut qui violet bonas legum constitutiones, quanto putatis graviori subjacebit supplicio, qui sine Episcopo quid volet agere, concordiam rumpens, et decentem rerum ordinem confundens. Omnia igitur vestra decenti ordine perficiantur in CHRISTO, Laici Diaconis subjiciantur, Diaconi Presbyteris, Presbyteri Episcopo, Episcopus CHRISTO, ut ipse Patri. Et in epistola ad Ephesios undecima: Quanto magis quisquam Episcopum tacentem videt, tanto magis revereatur: omnem enim, quem Paterfamilias in domus suae administrationem mittit, nos ita recipere decet, ut ipsum, qui eum misit. Unde patet, Episcopum CHRISTI oeconomum, clavibus quippe munitum, sicut ipsum Dominum recipiendum esse. Et in ep. ad Trallianos 2da: Valete in JESU CHRISTO, subje^{cti} Episcopo, et similiter Presbyteris et Diaconis et sigillatim omnes alter alterum diligite corde indivulso. IRENAEUS, Episcopus Lugdunensis Galliae, adversus haereses Valentini et similibum, l. 3. c. 3, cujus inscriptio de Apostolorum traditione, vel ab Apostolis in ecclesiis Episcoporum successione, idem testatur; cujus verba ipsissima, ex interprete licet minus felici, huc lubet referre: PETRUS et PAULLUS, beati

Apostoli, fundantes et instruentes ecclesiam, LINO episcopatum administrandae ecclesiae tradiderunt; hujus LINI PAULLUS, in iis, quae sunt ad TIMOTHEUM, epistolis meminit. Succedit ei autem ANACLETUS, post eum tertio loco ab Apostolis episcopatum sortitur CLEMENS, qui et vidit ipsos Apostolos et contulit cum iis: Huic autem CLEMENTI succedit Euaristus, et Euaristo Alexander, ac deinceps sextus ab Apostolis constitutus est SIXTUS, et ab hac TELESOPHUS, qui etiam gloriosissime martyrium fecit; ac deinceps HYGINEUS, post PIUS, post quem ANICETUS, cum autem successisset ANICETO SOTER, nunc duodecimo loco episcopatum ab Apostolis habet ELEUTHERIUS. Idem IRENAEUS de Schmyrnenensis ecclesiae angelo affirmat: Paulo post POLYCARPUS, ab ipsis Apostolis in Asia, in ea, quae Schmyrnae est, ecclesia, constitutus Episcopus; quem et nos vidimus in prima nostra aetate: multum non per-severaverat, et valde senex gloriosissime et nobilissime martyrium faciens, exiit de hac vita. Hucusque IRENAEUS, PHOTINI martyris successor (assertor formulae: Christum passum esse, requiescente verbo, saltem ut mori posset, l. 2. c. 21, et quod CHRISTUS jam crucifixus quadragimum annum expleverit, l. 2, c. 40.) Ab hac *χριστοδωρα* in hunc usque diem apostolicae sedis Episcopi Romani praec omnibus aliis indigari cupiunt ecclesiis. Eandemque sententiam IRENAEI comprobatur EUSEBIUS Pamphylus (de quo centur. 4 historic. JOSEPHUS SCALIGER in graecis *πρωτοδικα*; historias Eusebii p. 255. lat. 2: multae sunt hallucinationes, multa peccata EUSEBII. Nullus est autor, qui leviori studio et majori securitate iudicii lectorum scripserit, quam hic noster)

l. 3, c. 4, cujus rubrica de prima Apostolorum successione, his verbis: LINUS, quem PAULLUS sibi Romae adfuisse 2 Timoth. memorat, primus post PETRUM Romanae ecclesiae episcopatum sortitus est, et TIMOTHEUS primus Ephesianae paroeciae et TITUS Cretensium Episcopus declarati fuerunt. In ejusdem libri cap. II. docet: JACOBUM Apostolum primum Hierosolymorum Episcopum, ex concluso Apostolorum, discipulorum Domini, et cognatorum secundum carnem, successorem in ejusdem paroeciae sedem adeptum esse SIMEONEM, CLEOPHAE filium, Servatoris consobrinum. Immo ab ipsis Apostolis Episcopos a Presbyteris distinctos institutos esse, extra dubium ponit Chalcedonensis concilii albus 2us: a S. TIMOTHEO (quem per impositionem manuum suarum ordinatum scribit PAULLUS 2 Timoth.) ad hoc tempus, inquit Patres, 27 Episcopus in Epheso ordinatos esse. TERTULLIANUS etiam, Carthaginensis Presbyter, σύγχρονος SEVERI, ut ipse faretur, (quem CYPRIANUS 50 annis post Episcopus, magistrum suum salutat) idem plane asseverat, his verbis: Sicut Smyrnaeorum ecclesia POLYCARPUM a JOANNE refert collocatum, sicut Romanorum CLEMENTEM a PETRO ordinatum egit; perinde utique & caeterae exhibent, quos ab Apostolis in episcopatum constitutos, apostolici seminis traduces habent. CLEMENS in epistola 1ma ad JACOBUM, fratrem Domini, distinctionem expressam ponit, ex CHRISTI institutione, inter Episcopum et Presbyterum. Idem et facit ANALECTUS in epist. I et 3, quae ipsi tribuuntur. Sed has, ut dubiae fidei, non admodum urgemus. Insuper ex ἀνατιθέτω ejus, qui est ω et ω, ac visus in medio 7 candelabrorum aureorum, testimonio

apocalypticò comprobatur, singulares in 7 singulis ecclesiis Asiaticis Episcopos destinatos fuisse Angelos, id est, Metropolitanos ecclesiarum, aut praefectos dictos; siquidem Angeli titulo summos sacerdotes Ebraeorum ornatos fuisse, ex MALACH. II. v. 7. notum est, istique in Apocalypseos initio totidem astris manu Christi comprehensis assimilantur. Unde firmiter sequitur, hanc Angelorum in ecclesia praec eminentiam et *ἐξουσίαν* ab Apostolis immediate institutam, ab ipso CHRISTO confirmatam seu comprobatam fuisse. Hi Episcopi plecebant, quicquid delirant curae ipsorum commissi. PAULLUS in Creta, deinceps Candia dicta, mandat haud promiscue omnibus ibidem Presbyteris, sed solum TITO c. I. v. 5, tanquam secundo Apostolo, seu Archiepiscopo Cretensium, ut passim per presbyteria seu ecclesias 100 oppidorum istius insulae constituat Presbyteros, v. 7. Episcopos dictos, et quae decissent in ecclesia, corrigat. Discrimen igitur necessario inter TITUM aliosque ecclesiae ministros ibidem fuisse, ut statuatur oportet, quale esse solet inter ordinatorem et ordinatum, inter reum, actorem et iudicem; et huc luculenter collimat THEODORETUS in argumento epistolae ad TITUM: *Ei commissum est, ut Episcopus sub se ordinaret.* Quod Apostoli ecclesiis distinctis distinctos Episcopos praefecerint, testatur, referente HORNBECKIO in summa controversiarum l. II de graecis p. 845. HIERONYMUS epist. ad EVAGRIUM, et quod MARCI Evangelistae temporibus usque ad HERACLAM et DIONYSIUM Presbyteri semper unum ex se electum in excelsiorem gradum collocarint, quem Episcopum nomina-

*nomina*bant. Si jam MARCI et JACOBI temporibus, ergo necessario jam Apostolorum, cum et hi sint Apostoli. Idem HIERONYMUS in commentario ad TITUM refert: *tunc, ipsis Apostolis adhuc viventibus, et videntibus, in remedium schismatis toto orbe decretum fuisse, ut unus de Presbyteris electus superponeretur caeteris, ad quem ut singularem plane Episcopum omnis ecclesiae cura pertineret.* Quomodo autem fieri potuit, ut toto hoc orbe decerneretur, nullo jam concilio propterea congregato, nisi ab Apostolis ipsis, Evangelium toti orbi promulgantibus, et cum fide hanc regendi ecclesias formam constituentibus, istud factum fuisse statuatur? Unde et mox JACOBUS Act. XV. v. 13, velut primus Hierosolymorum Episcopus ex circumcisione, in synodo dedit ultimum votum decisivum, oborto schismate inter Judaeos et Graecos conversos de jugo legis sub N. T. gentibus nimirum ad fidem conversis fatis esse Christum, neque illos posthac indigere circumcisione ad perfectionem. Item de scriptoribus ecclesiasticis: JACOBUS, *ab Apostolis Episcopus Hierosolymorum ordinatus, suscepit ecclesiam Hierosolymae.* TIMOTHEUS a PAULO Ephesorum Episcopus ordinatus, TITUS cretae, POLYCARPUS a JOANNE Schmyrnae Episcopus constitutus. Ipse quoque HIERONYMUS primum declarat Hierosolymorum Episcopum, ad Galatas II. dicens: JACOBUS *primus ei ecclesiae praesuit, quae prima in CHRISTUM credens ex Judaeis fuerat congregata, Episcopus Hierosolymorum primus.* Hi aliique S. Patres, jam ab ipsis ecclesiae CHRISTI incunabulis, una cum pseudocanonibus apostolicis, tres praecipuis gradus, ordine differentes ab invicem, hierarchicos Episcoporum, Presby-

Presbyterorum et Diaconorum in usu fuisse, ob diversitatem donorum inter ecclesiasticos, et necessitatem gubernandi civitatem Dei, ad cavenda schismata, aliaque incommoda, referunt. Si autem in bello non statim aliquis ad rerum gubernacula admittitur, nisi gradatim eo conscendat, multo magis in rebus divinis administrandis tali prudentia opus est. BASILIUS M. de ATHANASIO commemorat, quod *per omnem graduum transferit seriem, antequam ipsi concederetur populi praefidentia*; quem GREGORIUS NAZIANZENUS orat. 21 in laudem ATHANASII conscripta, vocat tubam ecclesiae et columnam, oculum orbis et Doctorem certaminum, EPIPHANIUS patrem rectae fidei et THEODORETUS propugnaculum veritatis. EPIPHANIUS in epist. ad JOANNEM HIEROSOLYMITANUM scribit: *Presbyterum neminem fuisse ordinatum, nisi qui prius fuerit Diaconus*; et varia de ordinationibus per singulos gradus ecclesiasticos huc facientia offendes in concilii IV Carthaginensis, vere quarti, canonibus. (de quibus synodis Carthaginensibus notanda legimus apud D. CALIXTUM de conjugio clericorum, p. 400.) Nuper ex gentilismo Christianum factum, per baptismum ecclesiae insitum, in doctrina et cruce non sufficienter probatum, protinus Episcopum fieri prohibet Novella 123, can. 1, ne forte obijciatur illud GREGORII NAZIANZENI in orat. funebri ATHANASII: Simul discipuli et praeceptores pietatis, heri sacrilegi, hodie sacerdotes, heri extra sacra, hodie Praefules mysteriorum; et illud HIERONYMI: Heri catechumenus, hodie Pontifex. Hanc et ob causam CAJUS ad DAMASUM vult, ut per gradus aliquis ad episcopatum

copatum evchatur; quod et à SYLVESTRO in synodo Romana confirmatum est. Unus AMBROSIVS, ne quidem *νεόφυτος*, necdum baptismo initiatus, adhuc catechumenus a profana praefectura ad episcopatum communi populi Mediolanensis suffragio electus est; et haec electio, resistente licet canone Nicaeno, Valentiniani et ecclesiae consensu approbata fuit: apud RUFFINUM libr. 2, c. 11. et THEODORUM libr. 4, c. 6. Sufficiant haec testimonia ad refutandos istos, qui gradum Episcopi distinctum a Presbyteris sic pugnare cum temporibus apostolicis contendunt, sicut olim *πολυχημα*. Ad quid autem horum Episcoporum a Presbyteris distinctorum hi gravissimi autores meminissent, si isti pares reliquis viris ecclesiasticis ejusdem dioeceseos fuissent? Et sane frustraneum foret, catalogos Episcoporum ullius ecclesiae immediate ab ipsis Apostolorum temporibus nectere, si ab initio N. T. Episcopi a Presbyteris haud fuissent distincti, nec iis superiores. Verum contrarium sentientes quibusdam innituntur scripturae dictis, ubi non expresse horum trium graduum catholicorum sit mentio. Objiciunt illud Philipp. I. v. 1. *συν επισκόποις και διακόνις*, ubi Episcopi mox conjunguntur cum Diaconis, nulla interjecta mentione Presbyterorum; item 1 Timoth. III, ubi cuncta ecclesiastica administranda committuntur Episcopis et Diaconis solam. Ast ignorant isti, nascente ecclesia N. T. ubi fidelium numerus supra modum nondum excreverat, in singulis civitatibus Presbyteros necdum fuisse, et Diaconis solis accinctos Episcopos cuncta administrasse, teste EPIPHANIO libr. 3 contra AERIUM, his verbis: *In exordio Evangelii, ubi nemo episcopatus dignus*

dignus inventus, manebat locus sine Episcopo; quando autem opus erat, et episcopatu digni inveniebantur, Episcopi constituebantur. Sic ibidem cum tanta fidelium multitudo non esset, ut Presbyteri inter eos constituerentur, in quolibet loco erant Episcopo contenti, ita tamen, ut Episcopo semper Diaconus ad ministerium adjungeretur, sine quo Episcopus commode esse non potuit. Hucusque EPIPHANIUS; et illud statim probari potest exemplo ecclesiae Hierosolymitanæ, ubi ab initio JACOBO Episcopo Diaconos 7 adjunctos legimus Act. VI, et hæc causa est, cur Episcopi cum Diaconis alicubi solum citentur. Dein certum est, PAULLI epistolam Philippensibus inscriptam spectare ad totam *καπονίαν* et ecclesias vicinas, quarum metropolis fuit Philippis, quæ non solum metropolis, sed et colonia habita, Act. XVI. v. 12, ad quam reliquarum confinia propter judicia aggregabantur. Nec absurdum plane videtur, in una civitate olim fuisse plures Episcopos, distinctis coetibus præpositos, vel a duobus Apostolis in fidem allectis, vel diversis dialectis seu ritibus disparatis, quibus aliquamdiu plures Episcopi præficerent. Bulla plumbea Papæ in hunc usque diem probat, PETRUM et PAULLUM simul gubernasse episcopaliter ecclesiam Romanam: hunc gentibus, illum circumcisis fidei christianæ semina instillasse testatur, (de qua inter doctos ab utraque parte disceptata controversia: An PAULLUS nimirum et PETRUS unum idemque ecclesiae Romanæ caput constituerint? quia nostri non est scopi, nil dicam) Et dein LINUM a PAULLO et CLEMENTEM a PETRO ibidem simul constitutos Episcopos fuisse, licet deinceps prohibitum fuerit, in una urbe duos

duos habere Episcopos, teste SOCRATE, his verbis: Una urbs non debet duos Episcopos habere; addita ratione in concilio cabbilonensi in Gallia, tempore EUGENII Papae celebrato, can. 4: Ut duo in una civitate, penitus uno tempore, nec ordinentur nec habeantur Episcopi; nec res ecclesiae saeva divisione debeant partiri. Hinc et THEODORETUS l. 2, c. 17. refert: Matronas supplicasse CONSTANTINO, ut LIBERIUS in exilium missus restituatur ecclesiae, respondisse Imperatorem, se velle de exilio revocare optimum LIBERIUM, sed amborum esse communem ecclesiae administrationem; hae autem observantes illa, quae supra dicta, clamarunt: Unus Deus, unus CHRISTUS, unus Episcopus. Non ac si unus totius orbis Episcopus esse debeat, sed in dioecesi. Licet vero Tit I. v. 7. et Act. XX. v. 17. *πρεσβύτεροι* et *ἐπίσκοποι κατὰ πόλιν* indifferenter sic dicantur; non tamen tollitur differentia Episcopi et Presbyteri. Concedimus enim, omnes Episcopos esse Presbyteros, sed non contra. Retinuerunt itaque utrumque nomen Episcopi, verum non Presbyteri. TITUS loco citato, auctoritate apostolica peculiariter instructus, ut tanquam superior Episcopus Presbyteros crearet oppidanos per 100 urbes Cretensem, et cum his dictis officii ecclesiastici actibus Episcopi idem munus cum Presbyteris istis temporibus sustinerent, explicita distinctione eorum haud opus fuit. Act. XX. v. 28. Presbyteri mox vocantur Episcopi, quia ista munera, excepta ordinatione, adhuc sub auspiciis ipsorum Apostolorum eadem in ecclesiis regendis erant; ubi indifferenter in spiritualibus omnes populum fidelem in viam salutis praedicando,

dicando, hortando, monendo, consolando, baptizando, ligando, absolvendo ac communicando dirigebant; et verbum *ποιμαίνων* per pascere rectius explicatur quam per gubernare, quae pascendi cura tam Episcopo quam Presbyteris competebat; quia porro Ephesus erat Natoliae metropolitana urbs, PAULLUS compendio omnes totius Asiae pastores ad se Miletum evocat. Sed quid me multum macero? nodum hunc solvit THEODORETUS in cap. I. ad Philipp. et I Timoth. III. his verbis: *Episcopi et Presbyteri idem nomen, sed non res;* quia in maxima munerum parte, quae ad hos ordines spectabat, conveniebant, ac *ισότιμοι* erant: inde et concedimus, Presbyteros etiam omnia Apostolorum munera essentialia ordinariaque non minus quam Episcopos vi ordinis sui exercere; non tamen accidentalialia. Essentialia voco illa, quae ipsis tanquam evangelii ministris expresse, per se ac simpliciter sunt demandata: accidentalialia vero, quae sunt extra hoc ministerium, ipsi ministerio adventitia ac superaddita, ecclesiae tamen quam maxime necessaria, non ad ipsius foundationem, sed ad decorem et conservationem. Haec ut uno intuitu lector cognoscat, tale MARCUS ANTON. DE DOMINIS de republica ecclesiastica libr. 2, c. 3, § XIX. p. 127. profert simile: *Quando in academiis quis creatur Doctor, huic essentialia est, ut possit etiam docere, cathedras tenere, jura interpretari, etc. at vero si praeterea datur ei facultas, ut possit et ipse alios Doctores creare, hoc profecto Doctori, ut Doctori, est accidentalialia: quod tamen accidentalialia est, respectu ipsius doctoratus fere accidentalialia est, at respectu creationis aliorum Doctorum per ipsum est essentialia. Ita ista accidentalialia Apostolis, ut ministris sunt*
acciden-

accidentalia, at vero, ut sunt ordinatores, sunt iis essentialia. Et ita Episcopi, quatenus ministri, idem sunt cum Presbyteris; at vero ut ordinatores sunt et rectores, a Presbyteris differunt essentialiter, per id tamen, quod ministerio est tantum accidentale. Objiciuntur et nonnulla ex Novo Testamento, quae quidem primo intuitu nobis contraria videntur. Act. XIV. v. 23. scriptum legimus, PAULUM et BARNABAM per singulas ecclesias Presbyteros constituisse, non facta mentione Episcoporum iis praepositorum. Ergo idem sunt Presbyteri, quod Episcopi; cum tamen hic nomina confundantur, ut jam supra ostensum est, res tamen manent diversae. Act. XV. Presbyteros cum Apostolis synodalia confecisse decreta. Ergo nulla differentia inter Apostolos et Presbyteros, cum tam hi quam illi ecclesiam gubernarent. Verum enim vero quam plurimos Hierosolymis substituisse Apostolos, apertissimum est; quo et saepissime conveniebant alii Episcopi, jam constituti ob aetatem Presbyteri, id est, Seniores dicti, ut erat PAULLUS, BARNABAS, JUDAS etc. quibus nonnulli se adjungebant ex LXX, a CHRISTO ipso ad ministerium vocati, qui conjuncti, in rebus dubiis propositis decisivam, collectis suffragiis, edebant sententiam. Non autem valet consequentia, et illos Presbyteros ecclesiam gubernasse, et sic cum Apostolis vel Episcopis eodem gaudere munere et honore. Decanus, ut crasso probem simili, alienius facultatis academicae in consilium adhibet reliqua membra, ex eorumque suppeditata responsione iudicium fert, salva tamen manente ipsius autoritate. Nec obstat illud I Timorh. V. v. 17: Qui bene praesunt Presbyteri. Concedimus,

Presbyteros praeesse, non autem elero, sed fidelibus, tanquam doctores et directores ad salutem. Contrariari videntur et verba illa Ebr. XIII. v. 17, si sumenda sunt, ut jaacent, quando Paulum sic scribentem legimus: obedite gubernatoribus. Verum ipsius epistolae inscriptio testatur, illam non esse directam ad particularem ecclesiasticum Judaeorum coetum, sed ad omnes ex ea gente converfos, per totum terrarum orbem dispersos, variis ecclesiis subjectos, et inde diversos agnoscentes Episcopos, quibus obediendum recte monet Apostolus. Ut autem dicamus, quod res est, Presbyteriani hi omnes per HIERONYMI Presbyteri, Diaconorum fastum calcantis, scripta non penitus excussa seducti, superioritatem Episcoporum super Presbyteros vix inter apostolicas traditiones numerarunt, haud attendentes ad causam, quae primo omnium compulerit hunc Patrem, ex scientia singulari fastuosum, impugnare quandoque Episcoporum eminentiam; is autem ad Diaconorum, Presbyteris se aequantium, fastum retundendum, identidem monuit Presbyteros, in secundo ordine licet locatos, haud ita procul ab Episcopis abesse, ut, excepta ordinatione, omnia cum Episcopis communia habeant: idem nomen in codice sacro sortiantur quoque Diaconi, interim tam longe infra Episcopos collocati sint, ut non alii quam *diaconoi* seu famuli Episcoporum censeantur. Quod praeterea HIERONYMUS sibi met ubivis non plane constat in hac sententia, sed quandoque nobis suffragetur, paucissimis demonstrari potest, dum in fine epistolae ad Evagrium scribit: *Et ut sciamus traditiones apostolicas sumtas de Veteri Testamento; quod AARON, filii ejus*
atque

atque Levitae in templo fuerint, hoc sibi Episcopi, Presbyteri et Diaconi vendicant in ecclesia. Hinc luculenter constat, ipso HIERONYMO iudice, inter Episcopum, Presbyteros et Diaconos sub Novi Testamenti temporibus, quod sub V. T. inter AARONEM, filios et Levitas discrimen, idem quod ab Apostolis positum sit. Porro in comment. in Pl. XLV sui temporis Episcopos, Apostolorum filios et successores statuit mox a temporibus recedentium a mundo Apostolorum, his verbis: *Apostoli a mundo recesserunt, habes pro his Episcopos, filios; sunt et hi parentes tui, quia ab ipsis regeris.* Et paullo post: *Constituit CHRISTUS in omnibus mundi finibus principes ecclesiae, seu Episcopos.* In TIT. c. 1. *Apostolus ecclesiae principem, id est, Episcopum formans.* Quod vero quidam nostrarium Theologorum HIERONYMUM hujus sententiae auctorem habeant, id faciunt saltem in gratiam Pontificiorum, qui nostrates clericos, tanquam ab Episcopis papalibus non inauguratos, ordini sacro non accensent, indeque necessario putant, ecclesias nostras occidentales, a Romana separatas, non amplius habere jus, vocatos Pastores ordinandi per Presbyterorum Protestantium *χριστο-θεστων*, nec posse ministerio solemniter destinatos sacramenta administrare, et clavibus regni coelorum efficaciter uti; cum tamen a nostratibus sacramento baptisimi, aut matrimonii initiatos non rebaptizent, nec denuo copulent. Hinc patet, ipsum LUTHERUM et alios, ne quid habeant Pontificii, quod carpant in ecclesiarum evangelicarum ministris, ne quoque efficaciam sacramentis, a nostratibus administratis, adimant, in principio reformationis allegasse ordinationem a Pontificiorum

clericorum iis impertitam; et ab his in papatu unctis successive in hunc usque diem oeconomos mysteriorum Dei instaurari, cum tamen in casu necessitatis, denegata tyrannice ordinatione, unusquisque coetus piorum, ex sententia Casuistarum, quosdam consecrare, et Deo ad rem divinam peragenda[m] sacrare possit.

Nihil addam, VIR SUMME VENERABILIS, nisi vota pro TE integerrima. Exstant rationes gravissimae, quibus coactus deprimere vocem malo, quam emittere frustra. An loquar de ornantibus praefertim Episcopum in TE, quas nemo non admiratur, virtutibus exquisitissimis? Ornet ergo Numen benignissimum, cujus honor TIBI semper suprema lex est, ornet TE praemiis, quae non possunt non sequi tam fidelem, tam venerabilem crucis Christi praekonem; largiatur cuncta, quae ad bene beateque vivendum sunt necessaria; det omne, quod cogitatione modo fingi potest, salutare, jucundum, praestans, acceptum; pellat morbos, pericula, dolores, adeo ut summam nihil unquam perturbet animi tranquillitatem: servet TE bonus Deus ecclesiae, patriae, familiae; servet TE una cum conjugate honoratissima, sexus sui et pietatis decore. Ita vale, *Antistes venerande*, et TUO, quod impense rogo, me haud dedigneris paterno amore.

K 1753

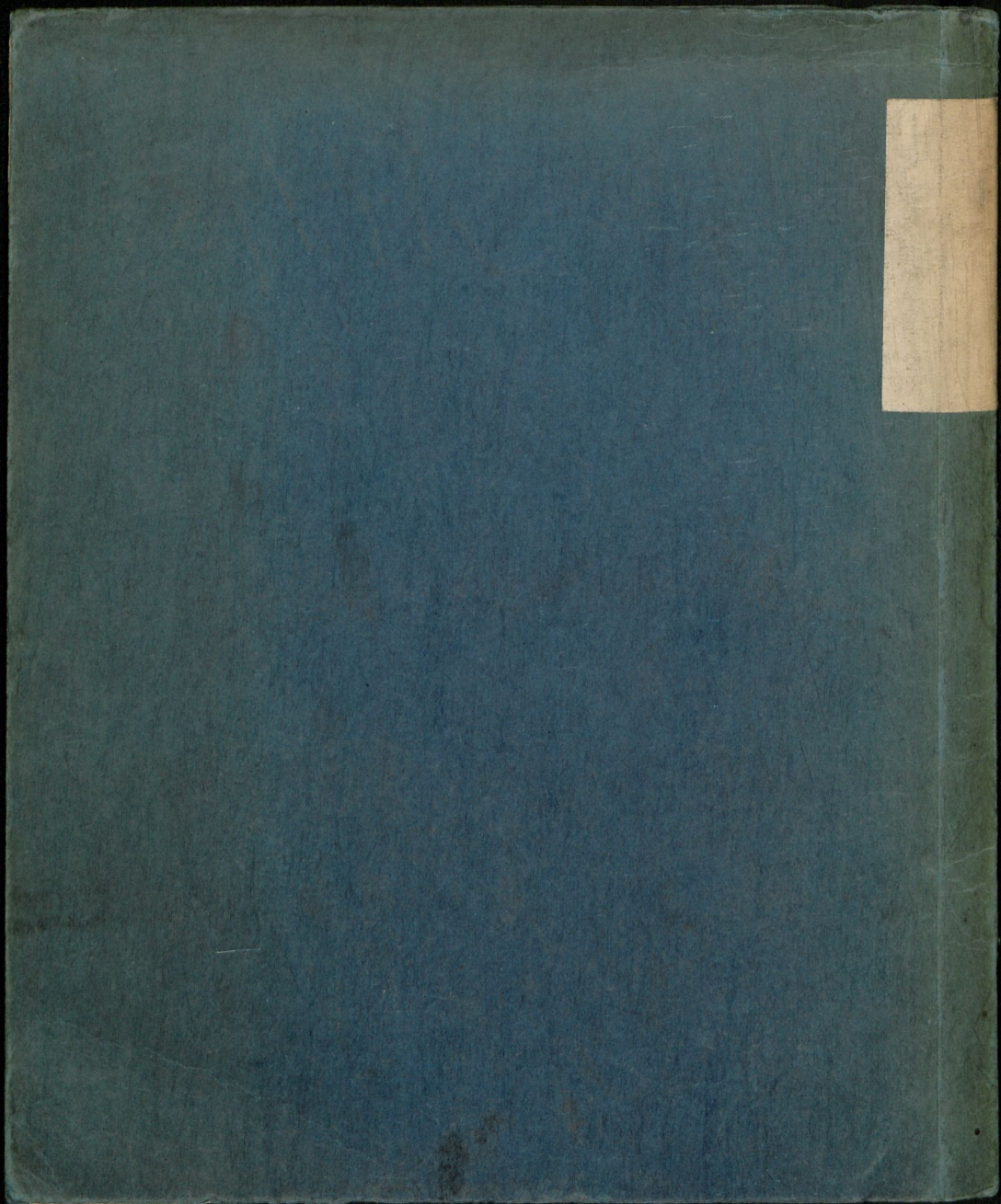
Vol 18

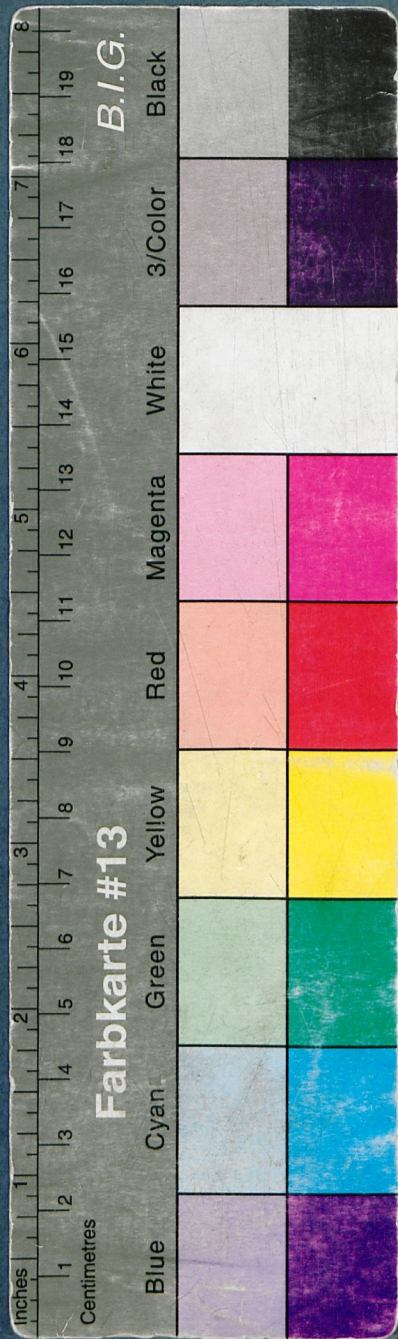
ULB Halle

3

005 814 014

P. 360

De
Episcopis a Presbyteris
diversis
Commentatio.

Qua
V I R O
Perillustri, Magnifico et Summe Venerabili
DOMINO
ADAMO STRVENSEE

S. Theologiae Doctore Celeberrimo,
Augustissimi et Potentissimi Regis Daniae et Norviae
a Consiliis Ecclesiasticis in Senatu Sacro Supremo Primario, Generali per
Vtrumque Ducatum Superattendenti, Praeposito Gottorpiensi,
Rensburgensi, Hufumensi, rel.

De
Jubilaeo Sacri Ministerii
Anno MDCCCLXXX. Domin. XVII. p. Trinit. a. d. XVII. Septemb.
Sollemniter Celebrato

gratulabundus adplaudit
Guilielmus Alexander Schwollmann
Philosophiae et Liberalium Artium Doctor,
S. R. M. Daniae a Consiliis Senatus Sacri, Oraculorum divinatorum interpres
in Arce Gottorp. et Eccles. Fridrichsberg. Pastor Primarius.

Hamburgi, prostat in bibliopolio HEROLDIANO.

